

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ТРАНСПОРТУ

В даний час на структуру світового транспорту значно впливає велика кількість чинників. Варто відзначити, що швидше всіх останнім часом розвивався автомобільний, трубопровідний і повітряний транспорт, а також зросло значення морського транспорту. Однак майже у всіх розвинених країнах світу погіршилися позиції залізничного транспорту. В цілому в світі відбувається якісна зміна транспортної мережі: зростає протяжність, як електрифікованих залізниць, так і автомагістралей з твердим покриттям, мережі трубопроводів більшого діаметру. Інший прояв підвищення якості транспортної мережі - дублювання транспортних комунікацій світового значення: прокладка нафтопроводів, автомагістралей паралельно каналам, інших шляхів сполучення (наприклад, створені нафтопроводи паралельно Суецькому і Панамському каналах, Транспіренейская автомагістраль вздовж Гібралтарської протоки та ін.); формування контейнерної системи перевезень вантажів (в контейнерах перевозяться близько 40% генеральних вантажів), трансконтинентальних контейнерних "мостів", що представляють собою комбінацію морського транспорту з маршрутними залізничними складами і автопоїздами - контейнеровозами (Транссибірський, Японія - східне узбережжя США, трансамериканського, західна Європа - близький і середній Схід); створення транспортних коридорів (полімагістралей) для перевезень вантажів через територію кількох держав (наприклад, в Європі виділено дев'ять). Можна виділити декілька чинників, які значно вплинули на розвиток світової транспортної системи. В першу чергу це глобалізація економіки. Глобалізація світової економіки призвела до посилення концентрації виробництва і капіталу в транспортних галузях. В даний час 53% світового парку контейнеровозів належить 10 судновласницьким підприємствам, 47% світового контейнерного парку - 9 лізинговим компаніям. Розвиток світової транспортної системи багато в чому пояснюється сучасними тенденціями вдосконалення технології перевезень та систем управління. Крім глобалізації, не можна не відзначити, що продовжує стрімко розвиватися технічний прогрес систем транспортування. Транспортні системи за своїм технічним рівнем, масштабами, організаційними формами і якістю транспортного освоєння міжнародних пасажирських і вантажних потоків адаптуються до нових вимог клієнтури. Серед них на передній план все більшою мірою виступає фактор якості транспортного обслуговування, тоді як витрати відсуваються на другий план. Ці нові вимоги пов'язані: - з посиленням диференціації відправлень: поряд зі зростанням розміру вантажовідправлень, у міру збільшення територіального розриву в технологічному процесі ряду виробництв зростає потреба в перевезеннях вантажів дрібними партіями; - з прагненням до підвищення ефективності перевезень в зв'язку з ростом транспортних витрат; - з необхідністю пристосування до мінливої структури економічних зв'язків; - із забезпеченням регулярності і ритмічності пасажирських і вантажних перевезень; - із підвищенням рівня схоронності і швидкості доставки вантажів; - з необхідністю забезпечення безпеки руху при дедалі більшій його інтенсивності в умовах триваючої територіальної концентрації населення і виробництва в районах транспортних вузлів і вздовж основних транспортних осей; - із різким підвищенням рівня комфортності в міжнародних пасажирських перевезеннях; - із необхідністю врахування екологічного аспекту розвитку транспорту (включаючи питання відчуження території під транспортне будівництво); - з необхідністю зниження енергоємності транспорту.

Таким чином, якість транспортного обслуговування набуває особливого значення у зв'язку з розвитком міжнародних форм виробничої кооперації. Також, слід виділити світову енергетичну ситуацію, як ще один важливий фактор. При її розгляді представляється необхідним пов'язати перспективні зрушення в структурі світового паливно-енергетичного балансу зі зміною в обсягах і складі (за видами транспорту) перевезень, в географії і дальності вантажопотоків, виходячи з того, що за обсягом основні енергоносії - нафта, вугілля та природний газ - залишаються до сих пір головним вантажем в світовій транспортній системі. Всі ці чинники ведуть до зрушень у структурі перевезень в бік випереджаючого розвитку автомобільного і повітряного транспорту.